ГОДИНА XXXVII. ЦЕТИЊЕ, у суботу 26. априла 1908. БРОЈ 18.

Цијена:
За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Појединн број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутницом, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца" на Цетиње, а коме је наручније, г. Вељку Рамаданевићу, К. Ц. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре.

Власник: Државна Штампарија — Излази суботом — Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Говор Њ. Кр. В. Књаза Господара

приликом полагања темеља новој вароши Бару, данас, 26. априла 1908. године.

Црногорци!

Прије тридесет година са највећим одушевљењем, а испред Мојијех храбријех витезова, поздравио сам први пут ово лијепо српско море. Зачудих се његовој љепоти; зачудих се овоме дивноме крају, који ми се тада учини као башта запуштенога и необрађенога цвијећа. Том приликом одмах сам примијетио, да човјечја рука мало има да ради да овај крај учини једним од најљепших, које сам у свијету видио. И тада, кад ставих сабљу у корице, зарекох се, да ћу Моју руку руци природе пружити, да Мој Бар с околином буде лијеп и напредан.

Са незнатнијем прекидом све до данас сачувани мир на Балкану допустио Ми је, да се обилно послужим тековинама ратних побједа, те да сву пажњу посветим просвјетном, привредном и политичком унапређењу Црне Горе, у коју сам сврху Моме народу дао и Устав. Неодољиве државне потребе приморале су Ме, да се отпочне радити најприје на унапређењу другијех ослобођенијех крајева, на првоме мјесту у Никшићу и Подгорици. Сад се пак са свијема нашијем силама и надом у успјех обраћамо Бару, томе бисеру Моје круне.

Злочин би био оставити га и даље напуштена, кад га је Бог овако дивна створио. Мој је Бар богат житом, уљем и вином, а његова сретна клима мами и горштака и поморца. Тешко је, али не и немогуће учинити га подобним за индустрију. Погледајте онај дувар што се дужином од двјеста метара већ пружа од средине Волујице ка сјеверу! Онај ће дувар заустављати бјеснило Адрије, а за њим у тишини и поузданоме склоништу укрцаваће се трговина, трговци и путници из српскијех крајева. Иза тога дувара умицаће овамо лађе од свијех барјака да уносе у нас индустрију и просвјету свјетску.

Питома и увијек зелена равница испод дивовске Румије као да је унапријед створена, да прими и угости многобројно житељство. Бистре и здраве воде, које је окружавају, са мало рада и трошка биће овђе скупљене и доведене, да донесу здравља и окрепљења становништву и индустријама новога Бара, у чијим ће разнијем фабрикама наћи рада и зараде вриједни црногорски радник.

Кроз мрачно срце Сутормана може већ пролазити жељезница, тај носилац напретка и благостања. Њезин пролазак кроз Суторман појачава у нама наду, да ћемо ускоро моћи послати помоћ и својој браћи са Дунава, да бисмо се боље упознали, културно унапредили и оспособили за још јаче чуваре мира, чему теже и све просвјећене велике државе.

Полажући темељ новоме Бару, Ја призивам Божји благослов на ово дјело мира и културнога напретка, до кога смо дошли преко крви и зноја родољубивих синова миле нам отаџбине. Њихове успомене дужни смо се сјетити у овоме свечаноме тренутку, одајући им поштовање и захвалност ускликом: Слава Црногорцима, изгинулим за слободу Бара и црногорског Приморја!

Не мањом захвалношћу дужни смо се сјетити и свију осталијех, који су радом и мудрим савјетима убрзали стварање основа за ово дјело нове напредне Црне Горе и Мени олакшали бреме напора и брига за поступно и поуздано унапређење наше славне отаџбине. Зато и могу с особитијем задовољством рећи, да Црна Гора брзо иде путем мирнога развића, преображавајући се изнутра без зла, трзавица и строгости.

Црногорци!

Могу вас увјерити, да се овоме дјелу нашега мирнога културнога напретка уз вас радује и Русија, наша моћна заштитница, из које сам се овијех дана вратио веома задовољан и још више охрабрен у убјеђењу, да племенити Император Руски и Русија никад неће изгубити из вида Мене и Црну Гору. А тако исто убјеђен сам, да ћемо за развиће овога нашега културног дјела имати трајну наклоност и нашега моћнога сусједа, аустро-угарске монархије, као доказ његовога најбољега расположења према нама и нашем економском напредовању.

Захвалност и признање дугујемо синовима просвјећене Италије, те лијепе земље слободе и напретка. Они похиташе преко мора на обале слободне Црне Горе и материјалним жртвама и искусним знањем потпомогоше родбину своје Краљице у стварању овога дјела. Тијем су оставили видно обиљежје своје просвјећености и дали примјер великодушне помоћи народима на овој обали Адрије у њиховој тежњи мирноме развићу.

Вама, дакле, храбри Моји Црногорци, предајем и повјеравам ово дјело пред лицем Мога драгога сина, Престолонашљедника Књаза Данила, који је од ране своје младости заволио овај прекрасни крај, оцијенио његову важност и вриједност и пригрлио га срцу своме, одабравши у њему и мјесто за Свој одмор. Овога културнога нашега славља свједоци су и присутни одлични представници европскијех држава, за које сам увјерен, да ће са својијем народима такође бити учесници у процвату живота овога новога средишта људске предузимљивости и радиности. Томе нашем раду желим свако добро и напредак, а Мој мили народ и у овој прилици препоручујем заштити Свемогућега, из свега срца кличући:

Живјела Црна Гора!

Живјели Црногорци!

СЛУЖБЕНИ ДИО

Министарски Савјет у својој XV сједници од 24. о. мј. донио је ово рјешење:

Увиђајући, да је за развијање барске луке Књ. Влада уговором склопљеним 14./27. јуна 1906. год. са Барским Друштвом предвиђела слободну луку и слободну индустријалну зону;

увиђајући даље, да је за успјех индустрије у тој слободној зони и исте луке потребан један нови центар — варош, — за чији је напредак и развијање најподесније мјесто на морској обали;

увиђајући најзад, да је за развитак тога центра нужно учинити неке олакшице и уступке за једно подуже вријеме;

Министарски Савјет рјешава:

1.) да се нова варош сагради уздуж морске обале према плану, који је потписан од Министра Грађевина;

2.) да се нова варош зове Бар, а садашња варош да се зове Стари Бар;

3.) пошто нова варош обухваћа барску луку са Пристаном, да се име Пристан коначно укине;

4.) да нарочита комисија, коју ће именовати г. Министар Финансија и Грађевина и која ће бити састављена од Обласног Управитеља у Бару као предсједника исте, књ. комесара код Барског Друштва и једнога члана којега Друштво одреди у споразуму са Владом — надгледа извршење плана и управља грађевинама;

5.) да ова нова варош, чим буде могуће, постане средиште свих државних — мјесних надлештава;

6.) да се земљиште потребно за отварање пјаца, улица (тржишта), и подизање јавних зграда, ради опште користи експроприра у смислу односних законских одредаба; и

7.) да Књ. Влада поднесе првом сазиву Народне Скупштине законски предлог, којим ће се барска варош прогласити слободном за извјесно вријеме; у истоме пак закону биће у смислу уговора са Барским Друштвом означене границе слободне зоне, која ће са простором нове вароши обухватати добар дио барске равнице, а с обзиром на велике тешкоће подизања индустрије предложиће се, да се вријеме од минимума 15 година продужи на 30 година.

СТЈЕЧАЈ

за попуњавање упражњенијех учитељскијех мјеста у основнијем школама.

Министарство Просвјете и Цркв. Послова, на основу чл. 46. закона о народнијем школама, расписује стјечај за попуњавање упражњенијех учитељскијех мјеста.

Упражњена су учитељска мјеста ова:

1. У западној школ. области

I

празна мјеста:

Вилусе	I, II и IV	разред
Доњи Загарач	I и II	„
Комани	I, II и IV	„
Чево	I, II, III и IV	„
Богетићи	I, II и III	„
Трешњево	I, III и IV	„
Броћанац	I, II, III и IV	„
Каменско	I, III и IV	„
Богмиловићи	I, III и IV	„
Доњи Цеклин	I и II	„
Љуботиће	I и II	„
Додоши	I, II, III и IV	„
Бјелице	I, II, III и IV	„
Очинићи	I, II, III и IV	„
Мирац	I и II	„
Салч	I, II и IV	„
Крњице	I, II и IV	„
Шестане	I и II	„
Бољевићи	II и III	„
Сотонићи	I, II и III	„
Дупило	I, III и IV	„
Комарно	I, II, III и IV	„
Грађани	I, II и III	„
Зупци	I, II, III и IV	„

II

мјеста у којима су привремени наставници:

Ријека I и II разред жен. школе.

2. У источној школ области

I

празна мјеста:

Вуковци	I, II и III	разред
Градац	I и II	„
Спуж	I, II и III	„
Биоче	I, II, III и IV	„
Медун	I, II и IV	„
Безијово	I, II, III и IV	„
Момче	I, II, III и IV	„
Брскут	I, II и IV	„
Братоножићи	I и IV	„
Речине	I, III и IV	„
Прекобрђе	I и II	„
Горња Морача	I и II	„
Доња „	II и III	„
Веље Дубоко	I, III и IV	„
Поља	I	„
Трепча	I и II	„
Блатина	I и IV	„
Мијољска	I, II, III и IV	„
Подгорица	I	„
Краље	I, II и III	„

II

мјеста у којима су привремени наставници:

Близна	I, II и IV	разред
Колашин	I, II и III	„ ж. школе
Затријебач	I, II, III и IV	„ м. школе

3. У сјеверној школ. области

I

празна мјеста:

Жупа Никшићска	I, II и IV	разред
Опутна Рудина	I, II и IV	„
Враћеновци	I, II и IV	„
Петровићи	I, II, III и IV	„
Голија	I, II и III	„
Шавник	I, и II	„
Црквице (Пива)	I, II, III и IV	„
Стабно	I, II, III и IV	„
Пишче	I, II, III и IV	„
Прага	I, II, III и IV	„
Брезна	I, II, III и IV	„
Борковићи	I, II, III и IV	„
Ускоци	I	„
Тепца	I, II, III и IV	„
Драговољићи	I и II	„
Никшић	II, и IV	„ ж. шк.

II

мјеста у којијема су привремени наставници:

Шаранци	I, II и IV	разред

Позивају се учитељи и учитељице народнијех школа, који желе премјештај, да поднесу своје молбе непосредно Кн. Министарству Просвјете и Црквенијех послова најдаље до 12. маја о. г.

У молби за премјештај навешће сваки наставник разлоге из којијех тражи дотична мјеста.

На крају молбе сваки ће наставник *прегледно* означити:

1., шта је свршио и с каквијем успјехом;

2., колико има година *сталне* учитељ. службе;

3., какве оцјене посебице има за сваку годину сталне учитељске службе;

4., је ли кажњен, кад, колико пута и каквом казном;

5., колико има дјеце за школовање у средњој школи наставник који је тражио варош у којој има средња школа.

На стјечај не могу се јављати: нови кандидати, наставници у пенсији, пређашњи и привремени наставници, као и учитељски заступници, који од 1. јула ове године престају бити наставници; већ могу поднијети Кн. Министарству Просвјете и Црквен. послова молбе са потребнијем документима за учитељ. мјеста тек по свршетку овогодишњег комисијског распореда учитеља — најдаље од 1. јула до 1. августа ове године.

П. Бр. 1124. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквен. Послова, 24. априла 1908. год., на Цетињу

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија и господин и госпођа Константиновић повратили су се с Крушевца на Цетиње.

— У уторник, 22. о. мј., прослављен је у пријестоници и по свој држави на свечан начин дан рођења Њеног Краљевског Височанства Књагиње Милене. У очи дана Цетиње је било зарана заставама искићено, а војна музика опходом кроз варош навијестила је почетак свечаности. На сами дан у $10^1/_2$ сати било је благодарење у катедралној цркви, које је одслужио Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан уз припомоћ мјеснога свештенства. Богослужењу су присуствовали: Њ. Кр. В. Господар са Њ. Кр. В. Књагињом Милицом и Њиховим Височанствима Књагињицама Ксенијом и Вјером, дипломатски кор, министри и државни великодостојници, официјски кор и чиновништво — сви у потпуној паради и мноштво грађанства. Послије богослужења пуцали су са Табље топови, а пред Двором свирала је војна музика, док је у Двору слиједило честитање по уобичајеном церемонијалу. У вече је било освјетљење вароши.

— На Ђурђев-дан, крсно име Владајућег Дома, била је у манастирској цркви архијерејска литургија. Присутни су били Њ. Кр. В. Господар, Њ. Кр. В. Књагиња Милица, Њихова Височанства Књаз Петар и Књагињице Ксенија и Вјера, министри, великодостојници, официри, чиновништво и мноштво народа одавде и из унутрашњости. Послије свете литургије Њ. Кр. В. Господар примао је у Двору честитања.

— Истог дана у 11 сати прије подне, поводом имендана Њеног Имп. Величанства Царице Александре Феодоровне, било је благодарење у дворској капели, које је одслужио Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан са мјесним свештенством. Присутни су били Њ. Кр. В. Господар, Њ. Кр. Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Милица, Њихова Височанства Књаз Петар и Књагињице Ксенија и Вјера, министри, царско-руски отправник послова г. Штајн, бугарски отправник послова г. д-р Колушев, началница института г-ђца Софија П. Мертваго, државни великодостојници и чиновници војног и грађанског реда — сви у потпуној паради.

— Њ. Кр. В. Господар примио је у понедјељник, 21. о. мј., у свечаној аудијенцији г. барона Куна од Куненфелда, аустро-угарског изванредног посланика и опуномоћеног министра при нашем Двору, који је поводом свог унапређења предао Њ. Кр. В. Господару нова акредитивна писма. Г. министра са особљем аустро-угарског посланства допратили су у Двор и испратили г. бригадир сердар Ј. Вукотић и начелник министарства ин. дјела г. С. Рамадановић. Пред Двором је упарађена чета војника одавала војене почасти, а војна музика свирала је аустријску химну при доласку и одласку г. министра.

— Госпођа Максимов, супруга овд. царско-руског министра, повратила се из Петрограда.

— Уговор о оснивању међународног института за пољопривреду у Риму ратифициран је од стране Црне Горе, те је за црногорског делегата у сталном одбору истог института одређен г. Ј. Волпи, главни директор монопола дувана.

Русија и Црна Гора.

Петроградски „Journal de St. Pétersbourg“ у своме 94. броју од 9. ов. мј., под горњим насловом доноси врло значајан чланак, који завршује овако:

„Боравак Књаза Николе у Петрограду био је у правом смислу ријечи фамилијарна свечаност. Говор је овдје о великој словенској фамилији, која је оличена у толико узвишених савеза, односно у још једној вези више између јуначког малог црногорског народа и његове старије сестре на Сјеверу. Ето зашто је било у примању и дочеку Књаза Николе толико готово њежне интимности и историјског ганућа, од којега се Русија уздржавала за толико година. А ти осјећаји, да изведу политику на прави пут, тако су потребни као и срце у обичном животу. Ми морамо да се користимо сваком приликом која нам се укаже, да нашу силу и снагу на Балкану истакнемо; симпатичан одзив који су у Петрограду нашли праведни и законити захтјеви словенских народности, најјачи је доказ те отпорне снаге и силе и поред многих опадања и непризнавања.

Није наше, да овдје износимо практичне резултате пута Књаза Николе; ма какви они били, боравак Књажев у Петрограду допринио је, да су се учврстиле везе традиционалног пријатељства и историјског савеза: успјех тога боравка биће неоспоран за дипломатске тежње Књажевине. Нама је овдје било главно, да са гледишта опште политике истакнемо важност пута Књажева, који ће на Балкану ускоро донијети плода, ако само словенско стабло у себи још има довољно животног сока.“

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

— † **Проф. Александар Сандић.** Прошле недјеље је у Новом Саду у 72. год. свог вијека преминуо умировљени професор новосадске српске велике гимназије Александар Сандић. Покојник је од почетка школске године 1866.-1867. па до краја школске године 1899.-1900., дакле пуне тридесет и три године, служио као наставник у новосадској српској гимназији, предајући српски и њемачки језик и књижевност. Родом је био из Великог Бечкерека. У младости се бавио и политиком, те је био сарадник на Ткалчеву њемачком часопису „Ost und West“. У Бечу је одлазио и у кућу оца новије српске књижевности, великога Вука Стеф. Карахића, и умио је врло занимљиво ћацима својим да прича о приликама, у којима је Вук живио у Бечу. Уза свој наставнички рад радио је покојник и на књижевности, но није за собом оставио никакав већи самостални рад, него је писао мање ствари, а нарочито је у фељтонима дневних листова и у белетристичним листовима пропраћао сваки важнији догађај у српском просвјетном животу, а саопштавао је и рефлексије, које су биле махом написане неким особеним, легендарним стилом. И „Глас Црногорца“ донио је раније више таквијех радова, у којима је покојник истинским патриотским заносом узносио значајне догађаје и из нашег културног живота. По Вилхелму Пицу је за своје ученике написао „Историју свијета,“ превео је с руског Грибоједовљев комад „Горе отъ ума“, а с њемачког Гетеова „Егмонта“ и Мозенталову „Царицу Мирину“. Имао је врло лијепу приватну библиотеку, у којој се налазе многи важни рукописи и дјела. Пошљедних пет година венуо је у самоћи, док није увенуо. Одликован је био црногорским и српским орденима, а био је и члан књижевног одјељења Матице Српске.

Вјечан му спомен!

Свесловенски конгрес. 29. марта држана је у Петрограду годишња скупштина Словенског Добротворног Друштва под предсједништвом генерала А. Карјејева. Између осталог повела се ријеч и о словенском конгресу. Закључено је да се одмах предузму потребне спреме ради сазива свесловенског конгреса. Из осталог тока скупштине видимо, да је Хилфердинова награда од 1000 рубаља према предлогу проф. Палмова дозначена професору Т. Д. Флоринском за његово дјело „*Словенско племе*“, које смо и у нашем листу раније приказали. У одбор су изабрани (предсједник је гроф Н. П. Игњатијев) познати словенски научњак П. А. Кулаковски (потпредсједник) проф. И. С. Палмов, коморник С. В. Семенов, академик проф. А. Л. Соболевски, генерал А. П. Скугаревски и И. С. Дурново. Нових се чланова јавило 28 а то је утјешљив знак да у Русији опет' јаче интересовање за словенску ствар.

Ново издање дјела Гогољевих. 1. априла о. г. (19. марта) навршило се равно 99 година од рођења великог руског писца Гогоља. Тим поводом издао је московски издавач М. О. Волф сва скуљена дјела Н. В. Гогоља у великој књизи од 968 страница и с предговором од 25 страница. У предговору је животопис Гогољев, портрети и цртежи, квји се односе на његов живот а поред тога уз књигу и још 32 засебне слике умјетника В. А. Табурина, које илуструју неке епизоде и сцене из „Вечеровъ на хуторѣ близь Диканьки“, „Миргорода“, Мертвыхъ Душъ“, „Ревизора“ и др. — Уопште узевши, ово издање је успјело.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Свечаности у Бару. Данас је извршено свечано полагање темеља новој вароши Бару, која се оснива до садашњег Пристана, а у непосредној близини барског пристаништа и жељезнице. На свечаност су одавде отпутовали Њихова Краљевска Височанства Књаз Господар, Књагиња Милена, Књаз Нашљедник и Књагиња Милица и Њихова Височанства Књаз Петар и Књагињице Ксенија и Вјера, у пратњи ађутанта г. М. Поповића, обласног управитеља г. бригадира сердара Јанка Вукотића, шефа Санитета г. Др. Перазића и дворских официра. Осим тога су у Бар пошли: сви шефови дипломатског кора с госпођама, Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан и од стране Књажевске Владе предсједник Министарског Савјета г. Др. Л. Томановић, министар војни г. бригадир М. Мартиновић и министар финансија и грађевина г. Душан Вукотић.

О току саме свечаности примили смо из Бара овај телеграфски извјештај:

При најљепшем времену извршено је свечано полагање камена темељца новоме Бару на пољани између Тополице и Пристана данас у 11 часова прије подне. На одређеном мјесту била је подигнута ванредно укусно декорисана трибина за Свијетли Двор, дипломатски кор, министре, свештенство, генералитет и стране госте. Већ око 10 часова почео је долазити силан народ из околине и заузео је мјесто око трибине, прекриливши сву пољану од пута за Тополицу до морске обале. На свечаност су и из оближњег Спича дошли начелник г. Лукшић и неколика официра спичанског гарнизона.

Испред 11 часова довезли су се чланови дипломатског кора са госпођама у пуној гали, а за њима наши министри, Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан са свештенством и остали наши великодостојници. Почасна чета са му-

зиком заузела је мјесто до трибине, а тако исто и војска.

Послије поменутих довезли су се на аутомобилу Њихова Краљ. Височанства Књагиња Милена, Књаз Нашљедник, Књагиња Милица, Њихова Височанства Књаз Петар, Књагињице Ксенија и Вјера и царско-руски отправник послова г. Штајн. Сви су били поздрављени од присутних бурним усклицима. Тачно у 11 часова Њ. Кр. В. Господар дојахао је у пратњи министра војног генерал-ађутанта бригадира Митра Мартиновића, бригадира Јанка Вукотића и Блажа Бошковића и дворских официра. Дуж цијеле пољане орило се громогласно клицање: Живио Господар! По томе је Господар са узвишеном Књажевском Породицом сишао са трибине до одређеног мјеста за темељ и одстојао чин освећења воде, који је извршио Високопреосвештени Господин Митрополит са два ђакона и три свештеника. Иза освећења Господар се са Књажевском Породицом вратио на трибину, и ту су Господар и сви чланови Књажевске Породице потписали пергаменат, на који су иза њих ставили своје потписе: предсједник Министарског Савјета г. д-р Томановић, министри г. бригадир М. Мартиновић и г. Д. Вукотић, Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан, г. прабискуп Милиновић, оца Караџузовић, бригадири: Ј. Вукотић, Блажо Бошковић, Ђуза Вукотић и обл. управитељ Иво Ђуровић, представници страних држава, предсједник Барског Друштва сенатор Р. Паганини са члановима управе и државни комесар Марко Ђукановић. Пошто је пергаменат потписан, Господар са Књажевском Породицом поново је сишао са трибине и приступио мјесту за темељ. Узео је пергаменат, који је поставио у темељни камен, мистријом три пут принио клак и чекићем три пут куцнуо по њему. Тај свечани чин одмах је проглашен пуцањем из топова са пољане пред Пристаном, а музика је засвирала црногорску химну. Господар се затијем поново вратио са Узвишеном Породицом на трибину и ту је држао говор, који доносиио на челу листа, а који је на више мјеста, нарочито на мјесту гдје се вели, да је Бар бисер круне Господареве, и на мјестима о Русији и Књазу Нашљеднику прекидан од присутног народа дуготрајним одушевљеним клицањем. Данас у подне у Двору Књаза Нашљедника приређен је сјајан ручак за дипломатски кор, наше великодостојнике и многобројне одличне госте, међу којима су били и начелник спичанске општине г. Лукшић и официри гарнизона спичанског, који су свечаности присуствовали.

Послије подне приредио је Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник у час гостију, који су имали част бити позвани на ручак, гарден-парти са тенисом и у Своме забрану лов на срне.

Одликовања. Њег. Кр. В. Господар благоизволио је на Ђурђев-дан одликовати: пјешадиске командире: Лакића Лабовића и Јована Никића III. ст. Данилова ордена; арт. командира Пера Вукотића, пјешадиске командире: Рада Меденицу, Михаила Поповића, Мила Матановића, инжињерског капетана Јока Јовановића, артиљеријског капетана Петра Мартиновића, поткомандира Петра Ђурашковића и секретара обл. управе у Подгорици Милана Рамадановића IV.-им степеном; благајника Перка Вукотића и Вука С. Вукотића V-им степеном истог ордена; златном медаљом „за ревност“: пјешадијског капетана Риста Љумовића, артиљеријског капетана Петра Ломпара, пјешадијске капетане: Риста Лекића, Вукcана Рашовића и инжињерског поручика Блажа Врбицу.

Личне Вијести. Од неколико дана борави у нашој средини г. *Стеван Ђурчић*, власник и директор „Београдских Новина,“ са својим кћерима.

Г. Ђурчић је за вријеме свог бављења овдје био примљен од Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, а прије одласка са Цетиња био је са кћерима позват у Двор на доручак. Јучер је отпутовао у унутрашњост, да посјети неке раније познате му крајеве, нарочито манастир Острог.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића *Стевана* и *Станислава* привремени одбор примио је из Никшића ове прилоге:

	Кр. п.
Никшићска Штедионица	700.—
Никшићско трговачко удружење	300.—
Никшићско занат. рад. удружење	50.—
Г. Симо Вуковић, командир	10.60
„ Јово Голијанин трговац	200.—
„ Обрен Никовић, окр. кап. у пен.	100.—
„ Милован Бошковић, чл. об. суда	10.—
„ Шћепо Кустудић, трговац	10.—
„ Саво Кустудић секр. обл. суда	5.—
„ Марко Јанковић, писар оп. суда	1.—
„ Трипко Радовић, трговац	50.—
„ Јовица Рњез, подкомандир	5.—
„ Браћа Чопићи, трговци	70.—
„ Мило Томашевић, трговац	50.—
„ Симо Секулић, упр. пошт.-тел.	10.—
„ Преле Вукмировић, чинов. телегр.	2.—
„ Нећељко Љешевић, „ поште	2.—
„ Никола Пекић, „ „	2.—
„ Милован Лабан, „ „	2.—
„ Ђурђије Ђурђевац, „ „	2.—
„ Спасоје Вујовић, посједник	50.—
„ Андрија М. Вујачић, подком.	10.—
„ Обрен Рњез, нар. посланик	20.—
„ Илија Поповић, месар	5.—
„ Михо Ђуричић, настој. држ. грађ.	20.—
„ Малиша Јанковић, земљорад.	1.—
„ Ристо Самарџић, трговац	20.—
„ Максим Јовановић, посл. штед.	20.—
„ Зеко Радуловић, дрвођеља	5.—
„ Мијо Бојић, крчмар	3.—
„ Лука Јовићевић, упр. вој. рад.	5.—
„ Мујо Ихтијаревић, трговац	10.—
„ Петар Бојић, крчмар	1.—
„ Усејин браћа Рецовићи, трговци	50.—
„ Митар Бекан, крчмар	5 —
„ Окица Илић, зидар	5.—
„ Косто П. Македонац, крчмар	2.—
„ Анто Вучуровић, барјактар	3.—
„ Фрањо Лука, трговац	2.—
„ Драгић Аџић, старј. вој. слагал.	3.—
„ Шабан браћа Сератлићи, трг.	20.—
„ Рустем Стриниć, трговац	20.—
„ Васо Сеферовић, трговац	10.—
„ Мустафа Ђурђевић, трговац	20.—
„ Ђорђије Ковачевић, благ. штед.	2.—
„ Велија Вранић, трговац	20.—
„ Бећо Алибалић, трговац	10.—
„ Муарем Спаић	2.—
„ Кол Дуља, трговац	10.—
„ Јакша Лучић, тежак	2.—
„ Шћепан Шобајић, трговац	20.—
„ Мићо Дублетић, ковач	2.—
„ Лука Војводић, тежак	1.—
„ Јово Радоичић, трговац	20.—
„ Васо Настић, гостионичар	20.—
„ Мило Ружичић, гостионичар	10.—
„ Симат Гарчевић, трговац	10.—
„ Андро Весковић, трговац	10.—
„ Браћа Филотићи, трговци	10.—
„ Јовица Зиројевић, барјактар	2.—
„ Ђорђије Сушић, трговац	10.—
„ Лазо Малтез	2.—
„ Данило Мрав, трговац	10.—
„ Драго Голијанин, трговац	10.—
„ Бекица Шобајић, трговац	10.—
„ Машан Мицуловић—Николић	2.—
„ Никола Машанов—Николић	2.—
„ Андрија Машанов—Николић	2.—
„ Ђуро Мицуловић—Николић	2.—
„ Лазар Бољановић, трговац	5.—
„ Митар Вукићевић, трговац	2.—
„ Саво Ивовић, гостионичар	4.—
„ Дуљо Пепић, трговац	25.—
„ Илија Барбарез, жандар	4.—
„ Аћим Вавић, тежак	5.—
„ Никола Р. Ербез, ђак	1.—
„ Глигорије М. Јанковић, ђак	0.50
„ Гавриле Р. Јововић	3.—
„ Јоко Вуков Мартиновић	2.—
„ Ком. Ђуро Јововић, пред. оп.	10.—
„ Мрдеља Мијушковић, оп. судија	5.—
„ Новица Ђ. Јововић, секр. оп.	5.—
„ Драго Бл. Вукотић, пис. об. суда	6.—
„ Мило К. Мартиновић, сек. об. упр.	5.—
„ Раде Марић, писар обл. суда	2.—
Општинска управа	100.—
„ Јово Лажетић, трговац	5.—
„ Јово Јовановић, трговац	25.—
„ Благота И. Радуловић, трговац	10.—
„ Зеф Ђуши Скадранин, трг.	5.—
„ Томо Марков, ламар	6.—
„ Јевто Марковић, гостионичар	5.—
„ Мурат Буразеровић, трговац	3.—
„ Бајо Милатовић, дрвођеља	2.—
„ Јован Вукајловић, гостионичар	2.—
„ Лале Манојловић, гостионичар	10.—
„ Јевто Драшковић, гостионичар	2.—
„ Лука Драшковић, пећар	5.—
„ Њуш Цин Скадранин, трг.	3.—
„ Никола Д. Миловић, трговац	2.—
„ Браћа Поповићи, трговци	3.—
„ Митро Поповић, цревљар	2.—
„ Синан Лучић, трговац	10.—
„ Никола Дрецун, трговац	2.—
„ Никола Барзута, хотелијер	5.—
„ Богдан В. Перовић	10.—
„ Браћа Новаковићи, трговци	5.—
„ Новица Јокановић, трговац	4.—
„ Крсто М. Каваја, трговац	10.—
„ Нико Лучић, трговац	3.—
„ Браћа Вујице, трговци	15.—
„ Ристо Шкоро, кавеџија	2.—
„ Аћим Рњез, чинов. Мон. Дувана	1.—
„ Тодор Никовић	10.—
„ Милан Трипковић, цревљар	3.—
„ Васо Бојевић, месар	2.—
„ Видоје Жуткић, трговац	5.—
„ Перо Костић, уч. у пенсији	2.—
„ Блажо Ф. Николић, солар	10.—
„ Ђурица Ђуричић, трговац	15.—
До 18/5 скупљено круна	**2,481.10**

На знање. Ставља се до знања читаоцима, да уз данашњи и два наредна броја шаљемо као прилог табаке од Стенографских биљежака Црногорске Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1906. год., чиме ће се завршити прва књига тијех биљежака. — Послије тога продужићемо опет шиљање овогодишњих стенографских биљежака.

ТЕЛЕГРАМИ

Крф, 21. априла. Њемачка Величанства отпутоваће вечерас за Полу.

Петроград, 23. апр. Дума се је послије ускршњих празника опет састала.

Рим, 23. апр. Генерал Робилант отпутовао је у Цариград, а одавде ће поћи у Солун, да предузме врховно заповједништво мађедонске жандармерије.

Пола, 23. апр. Јутрос је овамо допловио брод „Хохенцолерн“ са њемачком царском породицом. Долазак Величанстава поздрављен је топовском паљбом, а варош је окићена заставама.

Беч, 24. апр. Краљ Виртембершки и велики војвода Мекленбург-Шверински, Баденски и Саксен-Вајмарски, војвода Анхалтски, књажеви Липе и Шаумбург-Липе и предсједник сената у Хамбургу стигли су овамо, да поздраве Цара поводом његовог владарског јубилеја.

Пола, 24. апр. Њемачка Величанства отпутовала су у Беч.

Лисабон, 24. апр. Краљ Мануел положио је заклетву у дворани парламента у присуству народних посланика и дипломатског кора.

Беч, 24. априла Њемачка Величанства стигла су овамо. На станици дочекао их је цар, надвојвода, представници власти и особље њемачког посланства. Одвезли су се у царски двор Шенбрун, гдје је цар Вилхелм у име своје и у Бечу окупљених њемачких књажева поздравио цара Франца Јосифа одушевљеним говором поводом шездесетогодишњице његове владавине, на који је говор цар Франц Јосиф срдачно захвалио.

Петроград, 26. априла. Дума је противно предлогу министра Коковцева усвојила мотивацију буџетске комисије, да се наименује парламентарна комисија, која ће испитати садашње стање у управи државних и приватних жељезница.

Беч, 25. априла. На дворском обједу у Шенбруну, на коме су уз цара били цар њемачки и царица, сви њемачки књажеви и сви надвојводе, подигао је цар Франц Јосиф цару Вилхелму здравицу, у којој је изјавио своју радост због доласка њемачких владара на његов јубилеј. Цар Вилхелм захвалио је срдачном здравицом. У вече било је у Шенбруну серенада, коју су приредили 7000 пјевача и све војне музике у Бечу. Послије тога су њемачка Величанства отпутовали из Беча, а цар Франц Јосиф испратио их је до станице. Исте ноћи отпутовали су и остали њемачки књажеви.

СПИСАК СТРАНАЦА

приспјелих на Цетиње од 20. до 26. априла 1908. год..

Гранд Хотел: Р. Фидлер с госпођом, професор из Беча; А. Пуле с госпођом, чиновник из Париза; М. Риерсон с госпођом, рентијер из Чикага; г-ђа Ш. Л. Хучинсон из Чикага; Л. Ернст с породицом, директор из Дрезде; Др. Бајрер, судски пристав из Инсбрука; Др. В. Урбан, правник из Дрезде; Р. Келер, правник из Гросенхајна; К. Келер, прив. из Вајмара; Др. Ђ. Биндер, минист. чиновник из Беча; Е. Бергеман с госпођом, из Берлина; госпођице Л. и Ф. Бронс из Емдена; Х. Берлинер с госпођом, рентијер из Берлина; Г. Сток с госпођом, прив. из Лондона; В. де Ершове из Париза; В. Лужник, трговац из Нирнберга; А. Шен, трговац из Њемачке; О. Шен, трговац из Њемачке; М. Дајч, трг. пут. из Сарајева; Л. Пахнер, трг. путник из Будимпеште; В. Гебел с госпођом, фабрикант из Сигена; Д. Кохански, нотар из Лублина; В. Кемниц, фабрикант из Берлина; Г. Најкирл с породицом из Њујорка; Б. Блументал, прив. из Њујорка; Л. Хаз, прив. из Хајделберга; Д. Дунда, трг. путник из Трста; Ф. Брел с госпођом, из Франкфурта; гђа Х. Селинг из Есена; г-ђца Е. Хенгстенберг из Есена; Ј. Фукс, чиновник из Беча; А. Шерл с госпођом, фабрикант из Беча; Е. Хесе-Вартег, с госпођом, савјетник из Швајцарске; Е. Дамс с госпођом из Берлина; гђа М. Бровнинг, из Лондона; гђа Ф. Лемприер, из Лондона; Д. Г. Бринтон, прив. из Филаделфије; гђа Ранкин, из Америке; С. Перовић, банкир из Спљета; Др. В. Матијевић, адвокат из Дубровника; М. Шегвић, предузимач из Спљета.

Хотел Рајнвајн: Н. Чапалики, свештеник из Скадра; Ј. Куз, чиновник из Цили; Е. Пасколо, свештеник из Венеције; А. Палти, свештеник из Венеције; А. Цамариа, ђак из Фијуме; Д. Милеп, инжењер из Париза; Ф. Деда с госпођом, професор из Минхена; Ј. Капа с госпођом, чиновник из Минхена; А. Гајнцел, апотекар из Цвита; А. Хаз, чиновник из Цвита; А. Хаз, чиновник из Цвита.

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Суда за суђење анархистичких злочина на Цетињу, од данас број доњи, *и овим путем* позивају се:

Марко Даковић, свршени правник;

Тодор Божовић, студент биоградског универзитета;

Јован Ђоновић, студент биоградског универзитета;

Милија Павићевић, бив. народни посланик;

Симо Шобајић, б. нар. посланик;

Лазо Божовић, бивши учитељ;

Љубо Павић, трговац;

Перо Врбица, бив. чиновник министарства финансија;

Андрија Радовић, држ. савјетник у пенсији;

Бајо Гардашевић, судија у пенсији;

Саво М. Ђурашковић, бив. нар. посланик;

Никола Т. Мартиновић, студент у Минхену;

Петар Новаковић, бивши писар обласног суда на Цетињу;

Радоња Поповић, студент — родом из Куча;

Вујадин Окичин Вујачић, бивши капетански писар;

Милутин Ристов Миличковић, сељак из Пипера;

Лазар Дамјановић, свр. правник;

Јован Томашевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јован Кажић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Глигорије Вукчевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јово Лазаревић, типограф — оптужени по дјелу завјере откривене дана 23. октобра 1907. год. на Цетињу против Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, чланова Владајућег Дома и постојећег стања у Црној Гори, да на дан 12. маја ове године у 8 сати прије подне предстану потписаном суду ради одбране, којег ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину.

У случају, ако се позвати не пријаве, суд ће донијети заочну пресуду (in contumaciam) ма и на штету оптужених.

Број 258—В—1908.—40

Цетиње, 20. марта 1908. год.

Књ. Суд за суђење анархистичких злочина

Предсједник

Лабуд Гојнић

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактуални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансиску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада(6000) крунана годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње.

ОБЈАВА

Почев од 1. маја ове године по новом календару брзи параброд Угарско-Хрватског Парабродског Друштва полазиће из Фијуме: недјељом, понедјељником, сриједом и петком у 11 сати прије подне, долазити у Котор у понедјељник, уторник, четвртак и суботу на 50 минута по подне, а полазити из Котора у понедјељник, уторник, четвртак и суботу у два сата и тридесет минута по подне.

Према овом распореду кретања параброда дилижанса ће полазити с Цетиња за Котор петком у 5, а осталих дана у 6 сати прије подне, из Котора за Цетиње полазиће: понедјељником, уторником, четвртком и суботом у три сата послије подне, а долазити на Цетиње у девет сати у вече. Осталих пак дана дилижанса ће полазити из Котора у један сат тридесет минута по подне, а долазити на Цетиње у седам сати и тридесет минута у вече.

Број 2798. Из канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 21. априла 1908. г. Цетиње. 1,1

ОГЛАС

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај, дана 11 маја т. г. држаће јавну лицитацију на Веруши за израду следећих радова:

1.) Израду око 12.000 метара колског пута од Јабуке до Веруше;

2.) Израду четири дрвена (ноге од камена) моста преко ријеке Таре;

3.) Израду два камена моста и осам малијех мостића;

4.) Израду каменог моста на ријеци Ковачици у Лијевој Ријеци.

Подузимачи су дужни предати Одјељењу за Грађевине и Саобраћај кауцију тридесет од сто од вриједности подузетог рада и то у готовом новцу или непокретним добрима. Кауција у непокретним добрима, треба да је капетанским или општинским судом овјерена, тачно њезина вриједност процијењена и да није ником подложена.

Пошто се уговор о раду склопи, подузимачи су дужни поднесену кауцију у непокретности таксирати у надлежном капетанском или општинском суду и предати Одјељењу за Грађевине и Саобраћај.

Плаћање такса пада на терет подузимача.

Планови, прорачуни и други ближи услови за горе поменуте радове, добиће се на дан лицитације на лицу мјеста.

Одјељење задржаје право да радове никоме не уступи ако би неповољне цијене биле.

Бр. 751. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај. 25 априла 1908. Цетиње 1,3

Приватни огласи

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недјеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедјељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недјеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедјељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недјеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156. Бр. 128. 3,36 **УПРАВА.**

ЦРНОГОРСКА БАНКА почела је издавати оригиналне акције у замјену уложних књижица.

Замјена се врши на Цетињу у стану банчином а у унутрашњости код њених Филијала и Заступништва без икаквих трошкова.

Управа Црногорске Банке.

Р. 34, Бр. 207, 1,3

ПОЗИВ

на упис II кола акција Црногорске Банке.

Према ријешењу II редовне главне скупштине акционара Црногорске Банке одржане на дан 2. фебруара о. г. а на основу чл. 8. банчиних правила, отвара се упис на **II коло акција,** које има 1000 комада, сваки по кр. 200.

При упису полаже се на име уписнине по круна 3 од сваке акције а на име уплате 10% или по свакој акцији круна 20 остатак од круна 180 полаже се у 18 мјесечних оброка од по кр. 10.

Упис почиње 1. априла о. г. и вршиће се сваког радног дана прије и послије подне и то:

на Цетињу: у банчином локалу;

у Подгорици и Бару код банчиних филијала;

у Колашину, Ријеци, Његушима и Вир-Пазару код банчиних заступника и

у Никшићу код I Никшић. Штедионце.

Наша браћа у Америци могу упис извршити или непосредно код Црногорске Банке или преко тамошњих мјесних новчаних завода како за најподесније и за најсигурније нађу. Страни поданици у земљи и изван који желе бити акционари имају се непосредно обратити Црногорској Банци.

Број 2139.

Цетиње, 18. марта 1908.

Р. 180 бр. 147 4,5. **УПРАВА ЦРНОГОРСКЕ БАНКЕ.**

ОГЛАС. **Подгоричка Банка у Подгорици** отворила је филијалу на Данилов-Граду, која је већ отпочела свој рад. —

Филијала се бави свим банкарским пословима као:

Есконтовањем мјеница, давањам зајмова по текућем рачуну и на вриједности као: злато, сребро и разне вриједносне папире.

Прима новац на шдедњу и на текуће рачуне.

Купује разне валуте и чекове.

Мјења поштанске упутнице.

Врши исплате за туђи рачун, како у домовини, тако и на страни.

Управа Подгоричке Банке.

Р. 75. Бр. 205. 1,1

ПОЗИВ. Молим све дужнике мога покојног брата Трипа, да би исплату свога дуга упутили г. Петру Спасићу трговцу на Цетињу, најдаље до 20. маја ове године.

Тако исто и дужитељи, до реченога дана, са чистим документима молим да се обрате г. Спасићу.

Цетиње, 18. априла 1908.

Спoштовањем

Р. 50, Бр. 198, 1,2 Ристо Прљатовић.

Црногорска Банка на Цетињу

врши под најповољнијим условима све банкарске послове као:

1.) Есконтује — даје зајмове на мјенице са роком на 4 мјесеца, а на сигуран подлог и на **6 мјесеци.**

2.) Издаје зајмове на залогу оригиналних акција свију новчаних установа и на залогу драгоцјености.

3.) Одборава трговцима из цијеле земље кредите по текућим рачунима **под најповољнијим условима.**

4.) Прима улоге на штедњу и плаћа на уложен новац 4—6% год. интереса.

5.) Врши **исплате** уз најмању провизију како за сва мјеста у земљи тако исто и у иностранству.

6.) Издаје чекове на сва Европска мјеста.

7.) Купује и прима за наплату чекове на све стране пијаце.

8.) Купује американске доларе по најповољнијем курсу.

9.) Издаје кредитна писма на сва важнија Европска мјеста.

Број 2761.

Цетиње, априла 1908.

Р. 130, Бр. 186, 1,3 **УПРАВА**

На знање. Част ми је јавити поштованом грађанству вароши Подгорице, да код мене постоји и ове, као и прошлих година депозит.

САРАЈЕВСКОГ ПИВА

како за Подгорицу, тако за Даниловград и Никшић, те овим чиним до знања свим оним, који би се жељели из мог депозита с реченим пивом служити, да се изволе потписаном обратити. Такви препродаваоци у Никшићу и Даниловуграду добивају безплатно апарат на употребу, док исто трошили буду.

Такође чиним на знање п. н. грађанству, да у мојој радњи постоји разних закусака за пиво, као: салам, сир швајцарски **пршута** и **т. д.** а о уредности и мобилизацији локала сваки се увјерио, које исти посјетио.

Цијене умјерене, послуга брза и тачна.

Молим за наруџбине и што већу посјету.

Подгорица, 12. априла, 1908.

С поштовањем

Ђорђије браћа Радојковићи.

Р. 128. Бр. 190. 1,3

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом болести, смрти и погреба нашег драгог и нигда незаборављеног синчића

† БРАНИСЛАВА

који се 1. априла ове године, послије седамнајестодневног тешког боловања пресели у вјечност, од запаљења плућа и у млађаном животу дубоко повриједи, раније урезане срчане ране.

Овијем дакле сматрамо за особиту дужност, изјавити вјечиту благодарност и захвалност: г. Др. Радуловићу који је улагао родитељски труд да из недогледне пропасти отргне маленога Бранислава, као и подгоричком апотекару г. Лалићу, који је дању и ноћу улагао труд ради његовог бољитка.

Дубока и неизмјерна хвала, као и вјечита незаборавност драгој браћи Убљанима, који како при дворењу у болести тако при смрти и погребу, на челу својих главара својски ожалише и до вјечне куће допратише у великом броју.

Незаборавна хвала г.г. свјештеницима: проту Петровићу, попу Вуку Дрекаловићу, Димитрију Павићевићу, Илији и Захарији Чејовићима, који опјело над драгим покојником извршише.

Брацка хвала поштованој г. г. официрима: Вуксану Прелевићу, вршиоцу пл. Кап. Капетану Војину Лазовићу, поткомандиру Прелевићу, Војину Павићевићу, Спајићу, Петровићу; писару Прелевићу, бившем кап. Чејовићу, бившем барј. бат. Прелевићу.

Вјечита хвала на брзојавним пријатељским саучешћима: г. г. Министру просвјете Пламенцу, начелнику министарства Рамадановићу, надзорнику Радовићу, Захарији Вуковићу, капетану Сави и Блажу Анђелићима.

Хвала пријатељима: Радоњићу, Шаровићу, на телеграфским саучешћима, као и полимским учитељима.

Искрена хвала мојим друговима — подгоричким учитељима, на писменом саучешћу, као и пријатељима Марку Кусовцу и Ђукановићу, на писменом саучешћу.

Незаборавна хвала на посјети и утјеси г. Рашку Петровићу, Милутину Радоњићу, Перу Мијовићу, Војину Оровићу и Радовану Вуксановићу.

Хвала свима и свакоме, који је указао учешћа у нашој жалости, било то личним, брзојавним или писменим саучешћем.

Убли 4. априла 1908 г.

Ожалошћени: Отац **Милија;** Мати **Стане;** и остала родбина Ћулафићи.

Р. 258, Бр. 188 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег драгог сина, односно унука и синовца

† ЈОВАНА

који се послије кратке болести 6 овог мјесеца у 3-ћој години свога млађаног живота пресели у вјечност,— не можемо пропустити а да овим путем не изјавимо најтоплију благодарност нашим пријатељима са Цетиња, гдје је драги нам покојник преминуо, особито г. Ристу С. Иванишевићу, његовим рођацима и сељанима, који за вријеме шестодневног боловања милог нам покојника често походише и његову спроводу присуствоваше.

Хвала господи докторима: Матановићу и Огњеновићу на заузимању да покојнику у помоћ притеку;

Свештенику цетињском г. протојерају Крсту Матановићу као и цетињском грађанству, који покојника до Заграбља попратише;

Заступнику предсједника општине цетињске г. Петру Пејановићу, Јовану Хајдуковићу, члану Гл. Држ. Контроле, Мартину Поповићу, М. Вукотићу, поткоманд. Илији Хајдуковићу, д-ру Тому Иличковићу, официру Мргуду Вујовићу и осталом грађанству обојег пола, који спроводу присуствоваше и тијем га увеличаше;

Свјештенству Подгорском, које над покојником опијело изврши;

Мјесном учитељу, који с ђацима погребу присуствоваше;

Браћи Подгоранима, Буковичанима, Дупиљанима и Томићима, који у великом броју дођоше и милог нам покојника до вјечне куће допратише.

Још једном срдачна хвала свима и свакоме ко нам ма којим путем у жалости саучешће даше.

Подгор, 8 априла 1908.

Ожалошћени:

ђедови: **Савић** и **Томо**, отац **Васо**, мајка **Јоше**, стриц **Никола** и стрина **Марија** — **Вукмановићи**. Р. 208 Бр. 197. 1,1

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Приликом смрти непрежаљеног и драдог ми

† Вуксана Ракочевића

који се 9 марта ове године пресели у вјечност у далекој Америци налазећи се на заради, овим путем, ја као његов лични пријатељ, изјављујем захвалност сваком оном, који је покојнику у његовој тешкој болести помоћи указивао; нарочито Црногорцима, који се тамо налазе.

Особита хвала његовом другу Миловану Новичину Шћепановићу, који покојника у болести и до потоњег растанка на гробу није остављао и који му је помоћ дружевски и брацки указивао.

Такође хвала покојниковијем пријатељима и племеницима, који онако у великом броју на глас о његовој смрти дохиташе и са његовим га родитељима искрено оплакаше.

Колашин, 10—IV—1908 г.

Ожалошћени **Осман Бутов Капић.**

Р. 112. Бр. 191 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Са болом у души јављамо својим пријатељима и познаницима, де се је наша никад непрежаљена и незаборовна супруга односно мајка, кћи, сестра и тетка

† ЕВГЕНИЈА

послије дугог и тешког боловања у понеђељак 14. априла у 45. години свога живота преселила у вјечност.

Овом приликом света нам је дужност изјавити нашу најдубљу захвалност Докторима г. г. Перазићу, Матановићу и Огњеновићу који се неуморно трудише да нашу милу покојницу из чељусти смрти отргну, као и онима, који је за вријеме њене болести непрестано посјећиваху.

Нека је вјечита благодарност цијењеном грађанству вароши Цетиња обојег пола, које у великом броју учествоваше у нашој преголемој жалости и тиме нам донекле тугу ублажише. Хвала г. учитељима Рацковићу и Думовићу, који са ђацима спровод увеличаше.

Искрена благодарност на многобројна усмена, писмена и телеграфска саучешћа.

И још једном свима вјечита хвала и благодарност.

Цетиње, 18 априла, 1908.

Ожалошћени: супруг **Антон,** синови: **Михаило, Александар, Константин и Гаврило Рајнвајн,** мајка **Анастасија,** браћа: **Васиљак и Талес,** сестра **Аргира Теодоридес,** и сестрична **Јелена Војиновић.** Р. 165. Бр. 196. 1,1

Штампа К. Ц. Државне Штампарије